

Kapitány Ágnes – Kapitány Gábor

BEVEZETŐ

Immár tradíciónak tekinthető, hogy a Tudomány Napja alkalmából több értelemben is interdiszciplináris konferenciát szervezünk: egyrészt különböző tudományterületeknek, a tudományegyetemeken, akadémiai kutatóhelyeken és a művészeti egyetemeken folytatott friss kutatásoknak, a tudományos és a művészi-tervezői megközelítéseknek biztosítva a találkozást, az egymáshoz kapcsolódás lehetőségét; másrészt törekedve arra is, hogy mind a társadalomtudományok, mind a tervezői területek is minél szélesebb körben legyenek képviselve. (A tervezői oldalról bevonva az építészet, a médiaművészet és a design, a társadalomtudományok oldaláról a környezetszociológia- és pszichológia, a humán ökológia, a városzociológia, a kulturális antropológia, stb.) képviselőit.

A két, a társadalmi munkamegosztásban általában egymástól elkülönült szellemi mezőnek több kapcsolódási pontja van, mint sokan feltételezik.

A társadalomtudósok felismerik, megfogalmazzák, elemzik a társadalom új jelenségeit, problémáit, ellentmondásait; közvetítik a társadalom igényét e problémák megoldására. A tervezők érzékelik, tudatosítják ezeket a problémákat, és a maguk eszközeivel megpróbálnak válaszolni rájuk; a társadalom számára megoldásokat találva, kínálva. A két csoport találkozása mindig termékeny lehetőségeket rejt magában: a társadalomtudós segíthet a tervezőnek, hogy egy-egy probléma lényegéhez hatolhasson, annak minél több összetevőjét vehesse figyelembe, a tervezők kreatív megoldásai pedig nemcsak válaszok a felvetett kérdésekre, hanem új irányokba mozdíthatják a társadalomtudósokat is: olyan komponensekre irányíthatják azok figyelmét, amelyek addig esetleg nem is szerepeltek figyelmük horizontján.

2010. november 11-én ezt az immár hagyományos konferenciát a „Kultúra, fenntarthatóság, design” témakörben rendeztük meg. A fenntarthatóság kérdését a huszadik-huszonegyedik századi társadalmak működésében eluralkodott folytathatatlan trendek – az ezek által az emberiségnek okozott súlyos problémák – vetették fel, a társadalomtudósok fogalmazták meg, s a mindezek nyomán megszerveződött mozgalmak és a tervezési feladatokat vállaló szakemberek elkezdték megtalálni erre a kérdésre a megfelelő válaszokat is. A „fenntarthatóság” érinti a természethez való viszonyt, a gazdaság és társadalom viszonyát, de alapvető erkölcsi kérdéseket és a jövőperspektíva kérdését is. Így konferenciánkon is voltak olyan előadások, amelyek az alapproblémát teoretizálták, olyanok, amelyek nemzetközi összehasonlító kutatások metszetében foglalkoztak a kérdéssel, de olyanok is, amelyek konkrét megoldásokat mutattak be.

A tradícióhoz eddig is hozzátartozott, hogy a konferenciák anyagait kiadvány formájában is megjelentettük: a MOME kiadásában eddig az alábbi kötetek kiadására került sor:

- Tárgyak és társadalom I. Tárgykultúra és tárgykultusz, 2002
- Tárgyak és társadalom II. Kapcsolatok: a tér, a tárgy és a képi kultúra összefüggései, 2003
- Termékszemanatika, 2004
- Vizuális üzenetek tervezése és alkalmazása, 2005
- Építészet és jelentés, építészet és jelentés, 2007,

a mostani konferencia anyagát itt, a Kultúra és Közösség tematikus számként közöljük.